

AFP [I-125] IRMA készlet (REF: RK-800CT)

Az AFP [125I] IRMA készlet humán szérumban alfa-fetoprotein (AFP) tartalmának *in vitro* direkt meghatározására szolgál, a 0 - 500 IU/ml mérési tartományban.

Bevezetés

Az AFP (alfa-fetoprotein) egy kb. 65 kDa-os molekulatömegű glikoprotein, amelyet a magzati máj sejtjei választanak ki.

Az anyai szérumban AFP szintje folyamatosan emelkedik a terhesség 30. hetéig, majd ezután hirtelen lecsökken. Nyitott gerincűség (spina bifida) és placenta rendellenességek esetén az anyai szérumban AFP koncentrációja erősen megnövekszik, míg a magzati kromoszomális rendellenessége (pl. Triszómia 21) legtöbbször csökkent AFP szinttel társul.

Máj karcinóma, here és petefészek teratocarcinómák esetében nagyon gyakran megemelkedik a szérumban AFP koncentrációja, míg gyomor, tüdő, prosztata stb. tumoroknál ritkábban.

A szérumban AFP koncentráció növekedését eredményezhetik egyéb megbetegedések is pl. hepatitisz, májgyulladás stb.

A mérés elve

A mérőkészlet a szilárd fázisú immunoradiometrikus assay (IRMA) működési elvét alkalmazza. Ehhez két olyan monoklonális antitest szükséges, amelyek a molekula két különböző epitopját ismerik fel. A két antitest egyike radiojóddal jelzett (jelző antitest), a másikuk jelöletlen (ún. "capture" antitest).

A bevont csöves rendszerek jelen változatában az antigénnek a két antitesttel kialakult immunkomplexe ("szendvics") reaktív kémcső felületén, mint szilárd fázison kötődik meg. 2 óras reakcióidőt követően a reakcióelegyet a kémcsőből kiöntjük, és pufferes mosás után gamma-számlálóval mérjük a radioaktivitást. A kémcsővekben mért radioaktivitás egyenesen arányos a rendszerben lévő hormon koncentrációjával. Az ismert koncentrációjú standardok kötési értékei alapján szerkesztett kalibrációs görbéről az ismeretlen minták koncentrációit kötési értékeik alapján visszaolvassuk.

A készlet tartalma

- 1 flakon ¹²⁵I-TRACER (21 ml), pufferes oldat radioaktivitása <740 kBq, 0,1 % nátrium-azidot tartalmaz.
 - 6 üveg STANDARD (1 x 3ml, 5 x 0,5 ml), 0,1 % nátrium-azid tartósítással. Koncentrációjuk (S1 - S6): 0, 2, 10, 40, 150, 500 IU/ml. WHO 1st IS 72/225 -re kalibrálva. (1 IU/ml = 1,21 ng/ml).
 - 1 üveg ELLENŐRZŐ SZÉRUM (1 ml), 0,1 % nátrium-azid tartósítással. Koncentrációját a kísérő minőségellenőrzési bizonylat tartalmazza.
 - 2 doboz BEVONT CSÖV, 2x50 db, 12x75 mm-es szabvány RIA kémcső, zárt műanyag dobozban
 5. MOSÓPUFFER KONCENTRÁTUM, (20 ml), 0,2 % nátrium-azid tartósítással, 700 ml desztillált vízzel hígítandó.
- 1 db Minőségellenőrzési bizonylat
1 db Használati utasítás

A készlet felhasználásához szükséges anyagok és eszközök

Kémcsőtartó, rugalmas kémcső rögzítő kiképzésben; pipetták (0,05, 0,2 és 2 ml térfogatra, eldobható műanyag hegyekkel); rázógép; kémcsőzároló műanyag fólia; papírvatta vagy itatóspapír; gamma-számláló

Ajánlott:

Sorozat-adagoló (ismétlő) pipetta; folyadéküveges leosztó (diszpenzer), 1 literes folyadékedénnyel, 2 ml adagolási térfogatra

A mérendő minták gyűjtése és tárolása

Amennyiben az AFP meghatározás a mintavételt követő 1-2 napon belül megtörténik, a mintákat 2-8°C -on, későbbi felhasználás esetén -20°C-on mélyhűtve tartjuk. A fagyaszott mintákat hagyjuk felolvadni, és felhasználás előtt alaposan homogenizáljuk. Kerüljük az ismételt visszafagyasztást.

Lipémiás, hemolizált, vagy más szempontból rendellenes szérumot ne használjunk mérésre. A magas AFP tartalmú mintákat (> 500 IU/ml) hígítjuk ki az S1 standarddal és mérjük le újra. A javasolt hígítási arány 1:10.

A reagensek előkészítése, tárolása

A mosóoldat koncentrátumot öntsük hozzá 700 ml desztillált vízhez. A hígított mosóoldatot 2-8°C -on tároljuk a készlet lejárataig.

A készlet többi komponense az első felnyitást követően 2-8°C -on tárolható a készlet lejárati idején belül. A pontos lejárati idő a kísérő bizonylaton és a dobozcímkén van feltüntetve.

A meghatározás menete

(ld. Folyamatábra, 1. Táblázat)

1. Jelöljük meg két -két csövet: összes beütésszám (T), standard (S1-S6), ellenőrző szérum (C); vizsgálandó minták (M).
2. Mérjük 50 µl STANDARDot, ill. ELLENŐRZŐ SZÉRUMOT, és szérummintát a megfelelő csövekbe.
3. Mérjük minden csőbe 200 µl TRACER oldatot.
4. Helyezzük a csöveket rögzítő kémcsőtartó állványba. Állítsuk be a sebességet úgy, hogy a folyadék valamennyi kémcsőben mozgásban legyen. Kevertessük 2 órán át szobahőmérsékleten (min. 200 - 600 rpm).
5. Adjunk minden csőhöz 2 ml mosópuffert, majd a csőtartót fejfel lefelé fordítva, egyetlen határozott, gyors mozdulattal öntsük le a felülúszót, majd a tartót változatlan helyzetben (visszafordítás nélkül!) tegyük papírvattára 2 percre.
6. Ismételjük meg a mosási lépést kétszer, a 5. pontnak megfelelően.
7. Mérjük meg a csövek radioaktivitását gamma-számlálóval és számítsuk ki az eredményeket az alábbiak szerint.

1. Táblázat Folyamatábra, pipettázási kalauz (térfogatok mikroliterben)

	T	S1-S6	Ell. szérum	Minta
Standard		50		
Ell. szérum			50	
Minta				50
Tracer	200	200	200	200
Kevertetés, 2 óra szobahőmérsékleten				
Mosópuffer		2000	2000	2000

Folyadék leöntése, szárítás itatóspapíron				
Mosópuffer		2000	2000	2000
Folyadék leöntése, szárítás itatóspapíron				
Mosópuffer		2000	2000	2000
Folyadék leöntése, szárítás itatóspapíron				
Radioaktivitás mérés (min. 60 sec/cső)				
Adatfeldolgozás				

Az eredmények számítása

A számítás menetét jellemző mérési adatokkal szemléltetjük. A kapott számadatoknak, és a kalibrációs görbének hasonlítaniuk kell a 2. táblázathoz, illetve az 1. ábrához.

Számítsuk ki a párhuzamos csövek beütésszámának középértékét.

Log-log papíron ábrázoljuk a standard koncentrációkhoz tartozó átlag cpm értékeket.

Olvassuk le a mérendő minták koncentrációját a standard görbéről az átlag cpm értékek alapján.

Egyes adat-kiértékelésekhez, rendszerint minőségellenőrzési célból, szükség lehet a specifikus kötési értékekre. Erre a B/T értékek használhatók, amelyek számításához a standardok, illetve minták NSB-vel (azaz az S1 beütésszámával) korrigált értékeit osztjuk a totál aktivitással az alábbi egyenlet szerint:

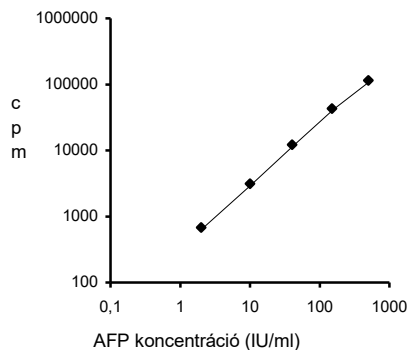
$$B/T (\%) = \frac{S2-6/C/Mx/(\text{cpm}) - S1(\text{cpm})}{T(\text{cpm})} \times 100$$

Egy jellegzetes mérési adatsort foglalj össze a 2. táblázat, míg az 1. ábra egy jellemző standard görbét mutat.

2. Táblázat Jellemző mérési eredmények

Csővek	Beütés-szám cpm	Átlag cpm	B/T%
T	257181 256904	257042	-
S1	65 87	76	0,03
S2	771 747	759	0,27
S3	3192 3221	3207	1,22
S4	12423 12282	12353	4,78
S5	44624 42117	43371	16,84
S6	116753 113293	115023	44,72
C	10683 10208	10445	4,03

A korszerű mérőkészülékek lehetővé teszik a radioaktivitás-mérést követő azonnali ("online") számítógépes adatfeldolgozást is. A sokféle feldolgozó program közül jelen kézikönyvhez speciálisan immunometrikus assay-re kifejlesztett spline illesztő program használatát javasoljuk. Ügyeljünk arra, hogy vannak olyan kiértékelő programok, amelyek a 0-standard és az első standard között is interpolálnak, de a számított koncentrációk közül csak azok tekinthetők valósak, amelyek értéke magasabb, mint a mérés statisztikailag meghatározott kimutatási határa (ld. érzékenység).

1. ábra
Tipikus standard görbe
(Minta-meghatározásra nem használható!)

Működési jellemzők

Specifitás

A készletben alkalmazott monoklonális antitestek humán szérumban albuminnal nem kereszt-reagálnak.

Érzékenység

Jelen készlettel az analitikai érzékenység a 0-standarddal 15 párhuzamos mérésből meghatározva 0,06 IU/ml. Értéke egyenlő a 0-standard B0+2*SD kötési értékéhez tartozó koncentrációval.

Ismert mennyiség visszanyerése ("recovery")

Egyéni szérummintákhoz ismert mennyiségű AFP-t adva, a visszanyerés (recovery) $97,9 \pm 3,6\%$ (közéérték \pm SD, n=20).

Pontosság

Az intra-assay pontosságot 15 párhuzamosan egy sorozaton belül, az inter-assay pontosságot 2 párhuzamosan, 15 független mérésben értékelve, 8 mintára az alábbi adatokat kaptuk.

Intra-assay		Inter-assay	
átlag (IU/ml)	CV %	átlag (IU/ml)	CV %
8,04	3,2	7,46	3,9
14,90	3,0	15,21	3,1
24,97	2,8	25,21	2,3
32,07	2,1	31,79	4,6
47,49	2,2	49,38	3,3
55,71	2,7	57,87	3,6
69,34	3,3	71,85	2,8
177,45	2,4	178,64	4,0

Hígítási teszt (linearity)

Egyedi szérumminták S1 standarddal végzett sorozat-hígításakor a várt (x) és a mért (y) koncentrációértékek között az alábbi lineáris összefüggés adódott:

$$Y = 1,0645x + 0,0217 \quad R^2 = 0,998 \quad n = 20$$

Nagy-dózisú Hook effektus

Az effektus 8500 IU/ml alatt nem jelentkezik. Bármely mintának, amelynek koncentrációja a 500-8500 IU/ml tartományba esik, ezzel a készlettel mérve, a koncentrációját több mint 500 IU/ml-nek fogjuk találni.

Várható referens tartomány

férfiak: 0,47 – 5,39 IU/ml

nem terhes nők: 0,37 – 4,41 IU/ml

nők a terhesség második trimeszterében:

Terhességi hét	Mintaszám	1 MOM (IU/ml)
14	22	23,25
15	1107	25,7
16	1019	29,1
17	137	32,4

A megadott referens tartomány csak tájékoztató adatnak tekintendő, és nem helyettesítheti a készletet felhasználó laboratóriumok saját területükre jellemző normálértékek megállapítását.

A kapott eredményeket csak az általános klinikai képpel összhangban lehet értelmezni. Bármely betegség vagy rendellenesség bizonyítására egyetlen *in vitro* diagnosztikai készlet sem használható!

Megjegyzések, tanácsok

1) **Figyelem, hibaforrás!** A bevont kémcsövek nem tartalmaznak külön feliratot. Közönséges kémcsövekkel való összetévesztésük komoly mérési hibákhoz vezethet! Ennek elkerülésére a műanyag dobozból soha ne vegyünk ki többet a szükséges mennyiségnél, illetve a felhasználatlan kémcsöveket azonnal tegyük vissza eredeti tartódobozukba. Ha az összekeverés veszélye a feldolgozás alatt is fennáll, célszerű a bevont tökéletlen más módon is megjelölni (pl. üvegre íróval "meggyűrűzni").

2) **Figyelem, hibaforrás!** Kevertetésre csak olyan kémcsótartó használható, amelyben a csövek rögzítve vannak. "Lötyögős" állványban a kémcsövek tartalma egyáltalán nem, vagy egyenetlenül keveredik, annak ellenére, hogy maga az állvány, és a kémcső mozgásban van. Egyenetlen, illetve tökéletlen keverés teljesen hamis (fals alacsony!) mérési eredményekhez vezethet!

3) **A mosópuffer adagolása.** A mosópuffer legcélszerűbben hajlékony kivezető csővel felszerelt diszpenzerekből adagolható, amelyhez legalább 800 ml-es folyadék-edény csatlakozik. A hajlékony csővéggel az asztalon fekvő kémcsőállvány fölött végig haladva a mosópuffer hozzáadása gyors és hibamentes. Diszpenzer hiányában kellően nagy térfogatú fecskendővel ellátott ismétlő pipetta használható.

Egyéb tudnivalók

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a különböző gyártási számú készletek egyes komponensei nem helyettesíthetők sem egymással, sem más gyártó AFP készletének komponenseivel.

Biztonsági óvrendszabályok

Radioaktivitás

A készlet radioaktív anyagot tartalmaz. A felhasználó laboratóriumok felelőssége, hogy munkájuk során ill. a védőcsomagolás esetle-

ges sérülése esetén a radioaktív anyagok tárolására, felhasználására, és kezelésére vonatkozó törvényi szabályozás és hatósági előírások szerint járjanak el.

Fertőzésveszély

A készletben lévő humán szérumban tartalmazó komponensek előállításához felhasznált szérumban HIV-Ab és HBsAg, Hepatitisz-C antitest és Treponema vizsgálatra negatív eredményt adott. Ennek ellenére a humán szérumban tartalmazó komponenseket **potenciálisan fertőzőként** kell kezelni, és az erre vonatkozó általános laboratóriumi higiénés szabályokat be kell tartani.

Minden állati terméket és származékot egészséges állatokból nyertek. Mindezek ellenére az állati eredetű komponenseket tartalmazó reagenseket **potenciálisan fertőzőként** kell kezelni!

Mérgező anyagok

A készlet egyes komponensei tartósítószerként nátrium-azidot tartalmaznak. A készlet összes nátrium-azid tartalma 67,5 mg. A nátrium-azid nemcsak mérgező anyag, de belőle rézzel, vagy ólommal érintkezve robbanásveszélyes azidok is keletkezhetnek. A mérgezés a laboratóriumi munkák általános biztonsági előírásainak betartásával kerülhető el. A nehézfém-azidok keletkezésének megakadályozására a nem-radioaktív hulladék reagenseket nagy mennyiségű vízzel öblítve juttassuk a csatornahálózatba.

Tárolás

A készlet komponensei 2-8°C között tárolhatók a 60 napos lejárati időn belül.

	Lejárati idő	CONTROL	Kontrol
	Gyártási szám	CAL	Standard
	Vigyázat, lásd kapcsolódó dokumentumok	CT	Bevont cső
	Biológiai veszély	TRAC	Tracer
	Lásd használati utasítás	WASHB	Mosópuffer
	In vitro diagnosztikai eszköz	REF	Katalógus szám
	Gyártó		2-8°C-on tárolandó
	Radioaktív anyag		

WEB oldal: <http://www.izotop.hu>
Technikai e-mail: mailto:immuno@izotop.hu
Kereskedelmi e-mail: commerce@izotop.hu

IZOTOP
IZOTÓP INTÉZET Kft.
1535 Budapest, Pf.: 851.
Tel.: 392-2577, Fax: 395-9247

Aktualizálva: 2023. május